

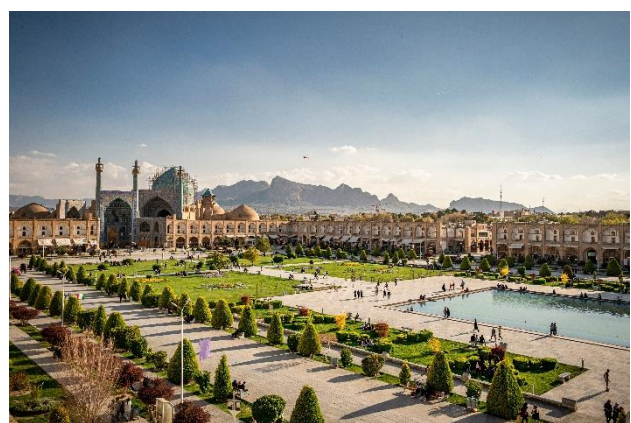
Planéta pokladov alebo čo dokáže človek

Zo skorších období sa nám dochovali stavby vytvorené človekom, nad ktorými dnes len krútime hlavami a netušíme, ako ich mohol vôbec niekto vybudovať. Z pôvodných starovekých siedmich divov sveta sa nám síce dochovali „len“ pyramídy, ale existujú aj menej známe miesta ohromného kultúrneho významu, o ktorých často moc nevieme.



Okrem egyptských pyramíd, k pôvodným siedmim divom sveta patrili aj záhrady Semiramidiny v Babylóne, ktorých existencia však dodnes nebola spoľahlivo dokázaná. Naopak o ostatných piatich divoch vieme, že v skutočnosti existovali, boli však v minulosti zničené či už požiarmi alebo zemetrasením. Išlo o Feidiovu sochu Dia v Olympii, Artemidin chrám v Efesu, mauzóleum v Halikarnassu, Rodoský kolos a maják na ostrove Faru.

K pôvodným divom sveta postupne pribúdali ďalšie a ďalšie pamiatky. Pôvodný zoznam divov bol zároveň ovplyvnený tým, že vznikol v Grécku v dobe, kedy svet ani zďaleka nebol globalizovaný a o mnohých pamiatkach iných kultúr sa v európskom kontexte vôbec ani nevedelo. Alebo ešte ani nestihli vzniknúť, čo je prípad bývalého svetového obchodného centra Čchüan-čou v Číne, ktoré bolo, vo svojej dobe, jedným z dôležitých centier tzv. Hodvábnej cesty. Najvýznamnejšie pamiatky mesta začali vznikať v období dynastii Sung a Jüan medzi 10. a 14. storočím. V tej dobe už staroveké Grécko dávno neexistovalo.



Na zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO bol nedávno pridaný aj chrám Ramappa v Indii, ktorý je zasvätený bohu Šiva a odhaduje sa, že vznikol v priebehu štyridsiatich rokov, od roku 1213 po Kristovi. Fascinujúca stavba s vežou pyramídového tvaru (Vimanou) leží v dedinke Palampet asi 200 km od mesta Hajdarábád v štáte Telangana.

Pieskovcová stavba je unikátna tým, že pyramída na streche je vytvorená zo špeciálnych poréznych tehli, ktoré znižujú hmotnosť celej konštrukcie. Ale tiež tým, že tamojšie ozdobné stĺpy a sochy detailne zobrazujú miestne tanečné a kultúrne zvyklosti.

K pokladom sveta sa však môžu pridať aj modernejšie stavby. Dôkazom toho je 1 394 kilometrov dlhá trans-iránska železnica. Tá bola vybudovaná v rokoch 1927 až 1938 a spojuje Kaspické more na severovýchode s Perským zálivom na juhozápade. V prípade, že by ste ostali len pri štatistikách, potom celá infraštruktúra železnice má 174 veľkých mostov, 186 malých mostov, 224 tunelov, z ktorých 11 je dokonca zatočených. Zaujímavé pritom je aj to, že sa vláda Iránu už v tej dobe chcela vyhnúť investíciám zo zahraničia (a teda aj potenciálnemu rozhodovaniu inej zeme o ich vnútorných veciach), a tak železnicu, ktorá pretína dve pohoria a štyri klimatické oblasti, financovali výhradne vlastní občania z ich daní.

Paseo del Prado, tak sa nazýva ďalšia zvláštnosť zapísaná nedávno do zoznamu UNESCO. Ide o bulvár v centre Madridu, ktorého samotný vzhľad ako aj vzhľad okolia bol vytváraný niekedy medzi 16. a 18. storočím. K najvýznamnejším umeleckým dielam tejto ulice patria predovšetkým fontány. Na del Prado priamo nadväzujú záhrady Buen Retiro, pozostatok paláca z 17. storočia, ktoré ilustrujú rôzne záhradnícke štýly typické pre obdobie od 19. storočia dodnes. Súčasťou je aj pamätník Alfonsa XII. s veľkým jazierkom, na ktorom miestni prenajímajú turistom loďky.

Do svetového dedičstva UNESCO dnes spadá 1 121 pokladov vytvorených v minulosti človekom. Svetovému kultúrnemu dedičstvu a jeho menej známym prvkom sa venuje aj dokumentárny seriál **Planéta pokladov**, ktorý sa začne v premiére vysielateľ už **8. augusta o 19:55 na televíznej stanici [Viasat History](#)**. Urobte si aj vy čas a nechajte sa previesť sprievodcom a historikom v jednej osobe, sirom Christopherom Clarkom po fascinujúcich miestach, pri ktorých ani nebudete veriť tomu, že ich vytvoril človek.

Trailer: https://youtu.be/K_hULbPFyPc

